D VITAMININING TIMUS VA TALOQDA ANATOMIK-GISTOLOGIK ARXITEKTONIKANI SAQLASHDAGI ROLI

Nizomov Oybek Farux o'g'li
Farg'ona jamoat salomatligi tibbiyot instituti, O'qituvchi-stajyor, Farg'ona, O'zbekiston
Oybeknizomov9161@gmail.com

Annotatsiya

Ushbu tezisda markaziy (timus) va periferik (taloq) immun a'zolarining normal anatomik hamda gistologik tuzilishini saqlashda D vitaminining tutgan o'rni yoritilgan. D vitaminining VDR retseptorlari orqali timus po'stloq va mag'iz qatlamlari hamda taloq oq va qizil pulpasining morfologik barqarorligiga ko'rsatadigan ta'siri ko'rib chiqilgan.

Kalit so'zlar: D vitamini, timus, taloq, anatomiya, gistologiya, po'stloq va mag'iz qatlami, oq va qizil pulpa.

Dolzarbligi.

Timus va taloq parenximatoz immun a'zolari bo'lib, ularning normal anatomik va gistologik arxitektonikasi immun gomeostazni saqlashda muhim o'rin tutadi. Ushbu a'zolar to'qimasida D vitamini retseptorlarining (VDR) va uning faollashuvini ta'minlovchi fermentlarning mavjudligi D vitaminining to'qima darajasida muhim regulyator omil ekanligini ko'rsatadi.

Tadqiqot maqsadi. Timus va taloqning normal anatomik-gistologik tuzilishini hamda to'qima zonalarini saqlashda D vitaminining ahamiyatini ko'rsatib berish.

Natijalar va tahlil.

1. **Timusning gistologik tuzilishi:** Timus bo'lakchalarining po'stloq va mag'iz qatlamlari o'rtasidagi morfologik muvozanat D vitaminiga bog'liq. D vitamini epitelial retikulotsitlar (cTEC/mTEC) karkasini hamda mag'iz qatlamidagi Hassall tanachalari faoliyatini ushlab turadi, bu esa T-limfositlarning normal yetilishiga xizmat qiladi.

2. **Taloqning to'qimaviy zonalari:** Taloqning oq pulpasidagi T-ga bog'liq (PALS) va B-ga bog'liq (limfoid follikulalar) zonalarning hujayraviy zichligi hamda ularning gisto-arxitektonikasi D vitamini nazorati ostida bo'ladi. Shuningdek, u qizil pulpadagi venoz sinuslar va retikulyar stromaning o'tkazuvchanligi hamda elastikligini saqlashda qatnashadi.

Xulosa. D vitamini timus va taloqning normal anatomik va gistologik yaxlitligini ta'minlovchi hamda organlarning to'qimaviy arxitektonikasini ushlab turuvchi muhim omildir.

© Ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.